

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Békülékeny politikára akarják rávenni Pasityot.

Beograd, márc. 18.

A délelőtt folyamán minisztertanács volt, amely tíz órától tizenkét óráig tartott. Ezt megelőzőleg Jovánovity Ljuba hosszabb ideig konferált Pasity miniszterelnökkel.

Jovánovity látogatása Pasitynál, meglehetősen feltűnést keltett, mert az utóbbi napokban a radikális-párt két legjelentékenyebb emberének ez a konferálása sűrűn ismétlődött.

Nem jární messze attól a felfogástól, hogy a radikális-párt egyes irányalatai nincsenek tulságosan elragadtatva az igazoló-bizottság döntésétől, amely az egész horvát népet képviselétől megfosztotta. A radikális-pártban nagy volna a hajlandóság arra, hogy a gordiusi csomót úgy oldja meg, hogy csak a Radics-párti vezetők mandátumát semmi-

síti meg, míg a többi mandátumot igazolja.

Jovánovity látogatása ugy látszik arra akarja bírni Pasityot, hogy a horvátok felé a békülékenységet politikáját folytassa. Ezt látszik bizonyítani az a tény is, hogy Pasity mai többi látogatói is főleg azon politikusokból kerültek ki, akik Jovánovity békülékenyebb felfogásának a hívei.

Ugyancsak a délelőtt folyamán Pasitynál járt Uzonovity és Srksity is. Mindkettőnek a látogatását a kormányrekonstrukció kérdésével hozzák kapcsolatba.

Az igazoló-bizottság holnap délelőtt plenáris ülést fog tartani, amelyen el fognak hangzani a különféle politikai pártok véleményei a bizottság működéséről.

Az ellenzék résztvesz a szombati szkupstinaülésen.

Beograd, márc. 18.

Ma délelőtt érkezett meg dr. Spaho Mehmed, a boszniai muzulmánok vezére és azonnal a demokratiklubba hajtatott, ahol tíz órától tizenkét óráig tanácskoztak az ellenzéki blokk vezetői, hogy milyen magatartást tapusítsanak az igazoló bizott-

ság döntése folytán előállott helyzetben.

Bár végérvényes határozatot eddig nem hoztak, körülbelül biztosra vehető, hogy az ellenzék a szkupstina első ülésén, szombaton okvetlenül részt fog venni.

Május elsején ül össze a kisentente konferencia.

Wien, márc. 18.

A „Neue Freie Presse” bucaresti jelentés alapján, a kisentente legközelebbi konferenciájával foglalkozott, amelyet Ninesity Momcsilo SHS külügyminiszter kérésére, belpolitikai okok miatt elhalasztottak. A minisztertanács most foglalkozott a kis-

entente konferenciája ügyével és úgy döntött, hogy azt május elsején kezdi meg. A kisentente külügyminiszterei Sinajában tartják majd üléseiket, ahová addigra kiköltözködik a román udvartartás is. A konferencián döntenek a Görögországnak a kisententebe való belépéséről is.

Szabad bérmegállapítás az anyagilag független lakóknál.

A kormány elfogadta a módosított törvényjavaslatot.

Beograd, márc. 18.

A kiküldött miniszteri bizottság tegnap terjesztette elő a kormánynak a módosított lakástörvénytervezetet, amely az eredeti javaslattal szemben lényeges eltéréseket tartalmaz. A megváltoztatott törvénytervezet csakis a gazdaságilag rossz viszonyok között élő lakókra ir elő kedvezményeket és főleg a tisztviselők és intellektuális elemek megvédésére szorítkozik, az anyagilag független és jó anyagi körülmények között élő

személyekre vonatkozólag pedig szabad egyezkedést vagyis korlátozás nélküli házbérmegállapítást engedélyez. A pénzügytervezet nézve a korábbi törvénytervezet kötelezőleg előírta, hogy egy éven belül székhatást kell építeniök, ezt a határidőt az új törvényjavaslat kiterjeszti három évre. Végül megemlíti a módosított tervezet, hogy az új lakástörvény hatálya két év múlva megszűnik és azt továbbra is meghozszabhatni nem lehet.

Az angol király helyettesítését öt tagu bizottság fogja végezni.

London, márc. 18.

A királyt tengeri utazása idejére a kormányügyekben egy bizottság helyettesíti, amelynek tagjai: Henry herceg, a Lord kancellár, a canterburi érsek, a pénzügy- és a külügyminiszter.

Körözik a volt magyar népbiztosokat.

Budapest, márc. 18.

A budapesti ügyészségnek a rendelkezésre álló adatok alapján sikerült emlékiratot összeállítania a gyászos emlékeztető magyar tanácsköztársaság népbiztosairól. A bünlajstrom alapján az ügyészség újabbí vádindítványt tett, melynek következtében körözölevelet adtak ki a szökésben lévő népbiztosok ellen.

A huszonhárom népbiztos a következőképpen szerepel a körözölevelekben:

Kun Béla 34 éves, izrealita, szilági származásu, volt tanácselnök, külügyi népbiztos, száztizenkilenc gyilkossággal és rablással terhelve.

Kunfi Zsigmond 45 éves, evangélikus, volt közoktatásügyi népbiztos.

Landler Jenő 45 éves, izrealita, ügyvéd, volt belügyi népbiztos, majd hadsereg-főparancsnok.

Pogány József 34 éves, izraelita, hadügyi, majd közoktatásügyi, végül pedig külügyi népbiztos.

Rákosi Mátyás 28 éves, izraelita, a vörös őrség parancsnoka, majd hadügyi népbiztos.

Székely Béla 40 éves, evangélikus, pénzügyi népbiztos.

Vágó Béla 38 éves, izraelita, belügyi népbiztos.

Vajda Jenő 40 éves, izr. vallásu, pénzügyi népbiztos.

Ládai István 45 éves, izr., miniszteri tanácsos, később igazságügyi népbiztos.

Lengyel Gyula 38 éves, izr., pénzügyi népbiztos.

Illés Arthur 40 éves, izr., közlelmezési népbiztos.

Theimer Gyula 45 éves, róm. kath., a külügyi népbiztos helyettese.

Vég Vilmos 40 éves, izr., vasesztergályos, szocializáló, majd hadsereg-főparancsnok.

Erdélyi Mór 48 éves, izr., közlelmezési népbiztos.

Rigler Rezső 36 éves, róm. kath., hadügyi népbiztos.

Garbai Sándor a forradalmi tanács elnöke.

Guth Antal közegészségügyi népbiztos.

Hamburger Jenő földmivelésügyi népbiztos.

Hevessí Gyula termelési népbiztos.

Sztankovszki bünügyében nem tartanak új tárgyalást.

Budapest, márc. 18.

Sztankovszki Tibor, akit a Tiszapörben kötél általi halálra, majd tizenhét esztendei fegyházra ítéltek el, kérvényt adott be az ügyészséghez, amelyben ártatlannak vallotta magát és pörének újrafelvételét kérte. A legfelsőbb honvéd törvényszék ma délelőtt foglalkozott Sztankovszki kérelmével és elutasító határozatot hozott. A döntés indoklásában kimondja a honvéd törvényszék, hogy az elítelt nem tudott semmiféle bizonyítékokat felmutatni, amelyek ártatlansága mellett szólnának.

Kék könyv

a szarajevói merényletről.

Beograd, március 18.

Az utolsó időben az angol sajtó hevesen támadja Szerbiát, amelyről azt állítja, hogy a világháboru előidézője volt s hogy az akkori kormány tudott a készülő szarajevói merényletről és azt mégsem akadályozta meg, holott hatalmában állott volna.

A miniszterelnökség most a belügyminisztériummal egyértelműleg egy kék könyv kiadásán dolgozik, amelyben részletesen ismerteti a háboru előzményeit és lefolyását. A könyv kitér a szarajevói merényletre is, amelyről azt állítja, hogy az ottani elnyomott lakosság tette volna, melyben az akkori beográdi kormánynak semmi néven nevezendő része nem volt.

A Tisza emlékbizottság Tisza Istvánné temetésén. Budapestről jel: A Tisza emlékbizottság elhatározta, hogy gróf Tisza István özvegyének temetésén, amely csütörtök délelőtt tíz órakor lesz Geszten, testületileg vesz részt. Tisza Istvánné elhalt fia után három unokája maradt, a kiknek anyja most Rakowszki belügyminiszter felesége.

TÖZSDE

Március 18.

Beograd, Berlin 1490. Bécs 0883, Budapest 0869, Genf 1207, Páris 290 és fél, Milánó 255 és fél, Newyork 62-50, Bukarest 324 és fél, Prága 185-85.

Zürich, (Zárlat) Berlin 123 és háromnyolcad, Budapest 71-75, Newyork 518 és ötnyolcad, Milánó 2512-50, Prága 1540, Wien 7305, Varsó 100, Szófia 377-50, Bukarest 252-50, Beograd 832-50, London 2479-50, Páris 2690.

Budapest. A gabonátözsden a buzát 490-el, a rozst 420-al, a takarmányárpat 360-al, a sörárpat 470-el, a zabot 410-el, a korpát 210-ei, a tengerit 235-el jegyezték.

Uj választások lesznek a megsemmisített mandátumok kerületeiben?

Beograd, márc. 18.

Az igazoló-bizottságnak határozata után, amellyel megsemmisítette az összes Radics-párti mandátumokat az összes parlamenti körökben nagy élénkséggel kezdtek tárgyalni a döntés következtében beállott új helyzetet és következményeket. Tegnap egész napon át folytak a tárgyalások, de döntő határozatot egyik párt sem hozott.

Érdekes, hogy az ellenzéki pártok még mindig hiszik, hogy az igazoló-bizottság döntése nem találkozik a kormányzópártok többségének tetszésével. Az ellenzéki csoportok még most is abban a hitben vannak, hogy a szkupstina plenuma nem fogja teljes egészében elfogadni az igazoló-bizottság jelentését és nem fogja megsemmisíteni az összes Radics-párti mandátumokat, hanem csak a párt főbb embereinek mandátumait.

Az ellenzéki blokk vezetői éppen azért nem is hoztak tegnap döntést további magatartásukra nézve. Egyes jelekből arra következtetnek, hogy a kormányzó-pártok többségében vannak közvetítő javaslatok, a melyek az igazoló-bizottság döntését enyhítik.

E szerint nem semmisítenék meg azon Radics-párti mandátumokat, a melyek képviselői most kerülnek először a parlamentbe. Minthogy ezeknek nem lehetett részük abban a határozatban, hogy a párt a III. internacionáléhoz csatlakozott. Felelősségükért a határozatért legalább is nehéz volna ésszerűen és elfogadhatóan felelősséget vállalni.

Ha azonban a szkupstina mégis elfogadná az igazoló-bizottság döntését, úgy érdekes problémává válik a megüresedett mandátumok sorsa. Egyes radikális vélemények szerint, nem kell új választásokat kiírni, hanem esonka parlamenttel tovább dolgozni. Ez a vélemény a kommunista mandátumok megsemmisítésével előállott hasonló helyzetre hivatkozik, amikor ugyancsak esonkán maradt a szkupstina.

A független demokraták azon az állásponton vannak, hogy új választást kell elrendelni a megüresedett kerületekben, amelyen résztvennének az összes pártok. Azok is, amelyeknek mandátumait az illető kerületben már jóváhagyták. Azt hi-

Obstrukcióra készül az ellenzék.

A szkupstina szombaton ül össze. A program szerint hat napon át vitatja meg az igazoló-bizottság jelentését, utána pedig azonnal megkezdik az indennitások tárgyalását, melyeket elsejéig be kell fejteni. Az indennitások vitája ilyenformán csak négy napig tarthat el. Az ellenzék azonban — hír szerint — már az igazoló-bizottság jelentése körül megobstruálja a kormányt és vég nélküli felszólalásával, meghosszabbítja a parlament munkáját. Ugy szintén obstrukcióra készül a pénzügyi bizottságban is, ahol szintén nehézségeket igyekszik támasztani a kormányra.

Az ellenzéki blokk körében erős áramlat küzd azért a tervért, hogy az ellenzék az igazoló-bizottság je-

szik, hogy Radicséktól ilyenformán még elhódítanának 10—15 mandátumot.

A csonka szkupstina szerintük alkotmányellenes, mert az alkotmány 69. szakasza előírja, hogy minden negyvenezer lakosra esik egy képviselő, a képviselők száma tehát az alkotmányban meg van állapítva.

Az új választást azonban nem a kormány rendelj el, hanem a szkupstina. A független demokraták azon a nézeten vannak, hogy a horvát mandátumok kérdése nem egyazon jelentőségű, mint volt a kommunista mandátumoké annak idején. Szerintük lehetetlen felfogás, hogy a horvát nép nagy többségének ne legyen parlamenti képviselője.

A kormány az utólagos választások kérdését csak futólagosan érintette és valószínűleg csak a szkupstina első ülése után fognak erről érdemlegesen tárgyalni.

Az ellenzéki blokk tanácskozásai.

A nemzeti megegyezés blokkjának vezetői tegnap tanácskozásokat folytattak Beogradban a politikai helyzetről és az igazoló-bizottság már ismeretes határozatáról. Az ülésen nem hoztak érdemleges döntést, mert a muzulmán-párt két vezetője, dr. Hrasnica és dr. Spaho nem tartózkodtak a fővárosban. Ilyenformán csak informatív jellegű megbeszéléseket tartottak, melyeknek során az egyes pártok parlamenti terveiről tájékoztatták.

A blokk pártjai körében nagy az elkéskedés az igazoló-bizottság hétfői döntése miatt. Különösen a bregalnici kerület mandátumainak megsemmisítését és a celje-maribori kerületbe az ankét kiküldését helytelenítik. A hangulatból várható és könnyen megjósolható, hogy az ellenzék a kormány ellen minden vonalon éles támadásokat fog kezdeni. Egyelőre nem lép passzivitásba, mint az első hírek szólottak, mert ezzel csak megkönnyítené a kormány munkáját, hanem obstrukciót kezd. Ez elég kellemetlenül érintené a kormányt, mert több sürgős törvényt záros határidőn belül kell meghoznia, melynek keresztülvitelében az ellenzék ily módon könnyen megakadályozhatja.

lentésének letárgyalása után elhagyja a szkupstinát.

A tegnapi tanácskozás során szóba került az ellenzéki pártok megegyezésének nyilvánosságra hozatala is, melytől eddig eltekintettek.

Politikai körökben úgy hiszik, hogy az ellenzék a szkupstina plenáris ülésén olvassa fel a megállapodás szövegét, hogy ilyenformán a népképviselő előtt megcáfolja az ellentétes híreket, amelyeket a kormányajtó legutóbb forgalomba hozott.

Harc az igazoló-bizottság jelentése körül.

Az igazoló-bizottság előadói, Simonovity és Milovanovity, nagy sietséggel dolgoznak a jelentés elké-

szítésén, amelyet a szkupstinában fel fognak olvasni.

Az ellenzék külön jelentést terjeszt be a szkupstinának, melyben részletesen ismerteti az igazoló-bizottság magatartását.

Miniszteri konferencia.

A miniszterelnökségen a radikális miniszterek hosszabb konferen-

ciát tartottak, amelyen Srksity Milán, az igazoló-bizottság elnöke is résztvett. A konferenciáról, amelyen a politikai helyzetet és az igazoló-bizottság működését tárgyalták meg, nem informáltak a sajtót. Az egyik miniszter kijelentése szerint, a tanácskozás csupán informatív jellegű volt.

Csak miniszteri engedéllyel lehet a külföld részére munkásokat toborozni.

Beckerek, márc. 18.

A szociálpolitikai minisztériumnak tudomására jutott, hogy Szlavóniában, de az ország más részében is ügynökök keresik fel a szegényebb sorsú munkásokat, akiket arra kérnek fel, hogy nem volnának-e hajlandók külföldön munkát vállalni. Az ügynökök legtöbbször kész ajánlatokkal lepik meg kiszemelt áldozataikat, szerződéses munkaalkalmat kínálnak fel, melynek elfogadása — szerintük — minden anyagi gondtól mentesíti az illetőt. Horvátországban nemrégiben járt egy Berthia nevű párisi egyén, aki tunisi szállítóegység részére munkásokat keresett és szerződötetett le. Sok helyütt eredménnyel járt a fáradozása, mert akadtak mindenre kész elszánt emberek, akik meggondolatlanul belengrottak a felállított csapba. Az aránylag magas munkabérsokakat elszédített, bár nem voltak tisztában az ottani megélhetési viszonyokkal. Rövid néhány hónap múlva bizonyára a csalódás, a kiábrándulás lesz osztályrészük és szíve-

sen térnének vissza az elhagyott otthonba, ahol mindennapi kenyerük többé-kevésbé biztosítva volt.

A munkástoborzásról tudomást szerzett a szociálpolitikai minisztérium is, melynek a belföldi munkásság megvédése egyenesen a feladata, és miután meggyőződött arról, hogy a munkásszállításokkal tényleg viszszaélés történik az illetők jóhiszeműségével, szükségesnek tartotta a beavakozást.

Tegnap a belügyminisztérium utján rendeletet küldött Beckerekre, melyben betiltja a munkástoborzásokat külföldi cégek részére. Utasításában elmondja, hogy csak azok köthetnek le munkásokat külföldi munkára, akik a szociálpolitikai minisztérium erre vonatkozó engedélyét fel tudják mutatni. Az államhatalom nem akadályozhatja meg lakosságát abban, hogy ott keressenek munkát, ahol leginkább találhatnak boldogulást — jegyzi meg a rendelet — a jövőben sem kíván ennek útjába állani, de szükségesnek tartotta, hogy lelkiismeretlen eszébitásoktól, feltétlenül kiábrándulással járó kalandoktól mentesítse a munkásságot.

Nyugati és keleti európai egyesült államok — a láthatáron.

Páris, márc. 18.

Párisi lapjelentések szerint, Herriot és Benes hosszús tanácskozást folytattak, amelyben leszögezték álláspontjukat az európai egyesült államok tervével kapcsolatban. Herriottal szemben, aki az összes európai országokat egy állam keretei közé akarja csoportosítani, Benes két államegyesülés mellett kardoskodik. A csehszlovák külügyminiszter javaslata szerint, Európában két államegység volna, mégpedig

nyugati és keleti. A nyugati egyesült államok tagjai Anglia, Franciaország, Belgium és Németország lennének, a keleti egyesült államok pedig Lengyelország, Csehszlovákia, Ausztria, Románia és mindazon közép és keleteurópai államok, amelyek önként csatlakoznának az új Unióhoz. Olaszországnak szabad elhatározására bíznák, hogy a nyugati vagy a keleti államközösségbe óhajt belépni.

Riport a régi Beckerekről.

1895 márc. 18.

A megye minden részéből jelentik, hogy az árvíz apadóban van.

A Torontói Atlétikai Klub 31-én tartja háziünnepét.

A nagyszentmiklósi Deutsch-féle gyufagyár tegnap teljesen leégett.

Botka honvédszázasos özvegye, férje egy telivérlovát felajánlotta a királynak, aki azt el is fogadta. Udvari lovászok vitték el tegnap a lovat.

1905 márc. 18.

A színházban az Erény utját játsszák. Győri Matild elegáns Cecil.

Kitünően játszott Barna Jolán, jött voltak Sik Rezső, Virányi Sándor.

Balácsi József gimnáziumi igazgató névnapját ünnepelték ma iskolai ünnep keretében. A műsort interpretálták Herr György, Knyaskó Lajos, Mayer Jenő VII. osztályos és Fein Ernő, Haidegger Ernő, Frank Aiadár és Polgár János VIII. osztályos tanulók.

József napja ugyszólván általános ünnep volt tegnap. Az ünnepelték között volt: Balácsi József, dr. Grandjean József, Makk József, Franz J. L. Kellner József, dr. Lauka József, Harzer József, Burget József, Krumenacker József, Szalay József, Zachariás József, Várady József és még számosan.

HIREK

— márc. 18.

Mussolini — pihen. Rómából jelentik: Mussolini, betegsége faramalmának kipihenése végett hosszabb szabadságra ment. A szabadságot Délolaszországban tölti el a miniszterelnök.

Leégett egy abaujmezei község. Budapestről jelentik: Az Abaujvármegyében fekvő Fonó községben kiégett egy lakóház. A nagy szél átvitte a szikrákat a közeli épületekre, amelyek pillanatok alatt lángborultak. A mindinkább továbbterjedő tüzzel szemben minden oltsági kísérlet hiábavalónak bizonyult. A község házai csaknem kivétel nélkül leégették. Az anyagi kár óriási.

Uj utat építenek Kikinda és Tiszahely között. Torontál Temes megye mérnöki hivatala az Ada—Kikinda között levő utszakasz kikindatiszahelyi részének kiépítésére kiadta a munkát. A megbízást Radivojevit Sztevan noviszádi mérnök nyerte el, aki a munkálatok elvégzését 283 434 dinárért vállalta el. A három kilométeres utszakaszt gránitkövekből építik.

Karolyi Mihályné leszerződött a „Keith” színházhoz. Newyorkból jelentik: A newyorki „Keith” mozi-színház szerződésajánlatot tett az Egyesült Államokban időző Karolyi Mihálynének két drámai szerep eljátszására. Karolyiné műkedvelői előadások során már többször fellépett és minden alkalommal szép sikert aratott. Az „United Presse” szerint a rövid életű magyar közársaság elnökének felesége elfogadja az anyagilag csábító fényes ajánlatot és legközelebb már fel is lép szerepében.

Meghalt a harakirit elkövetett cigány. Megírta a „Torontál”, hogy Jovanovics József jarkováci cigányt lopas miatt letartóztatták. A büntetéstől való félelmében Jovanovics egy késsel felvágta a hasát. Jovanovicsot súlyos sérülésével beszállították a kórházba, ahol tegnap este meghalt.

Előszálya fővámbavalt kérnek Kikindára. A kikindai gyárosok egyesülete memorandumot küldött a bányászati kereskedelmi iparkamarának, a beográdi fővámbavaltalnak címezve, melyben kéri, hogy a kikindai másodosztályu fővámbavalt szervezzék át elsőosztályu. A kérelmet indokoltá teszi az állomás nagy forgalma. Románia és Magyarország felől ugyanis nagymennyiségű áru érkezik, melyet itt vámolnak el és így helyénvaló volna a hivatal át-szervezése első osztályu, mert ilyenformán lehetővé tennék valamennyi árucikk elvámolását. A kamara jogosnak találta a kívánságot és kedvező véleményezéssel ellátva továbbította a memorandumot a fővámbavaltatóságának.

Az Ártatlan Zsuzsi becskerekeli előadása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg városszerte. A szubotícai műkedvelők teljesítményét már ismeri a becskerekeli közönség tavalyi vendégszerelésükből és így régi ismerősökre találnak tulajdonképpen bennük. Jegyek az előadásokra esütörtöktől válthatók Liptay Dezső főúteai üzletében.

FIGYELEM! Minden egyes vévő, aki nálam 500 dinár értékig bevásárol, ingyen kap (bármely fénykép után) egy fényképnagyítást, csak a gyönyörű Passepartouéért fizet 50 dinárt. Bukovác István, kalap-, úri- és női divatruház, Velikibecekerék.

Becskerék tisztviselői több adót fizetnek, mint Becskerek földbirtokosai.

Huszonkétezer hold és nyolcszáz havifizetés adója — A különbözet egy millió a holdak javára.

Becskerék, márc. 18.

A napokban terjedelmes cikk keretében ismertette a „Torontál” a negyedik osztályu kereseti adóval a tisztviselőket ért sérelmeket. Kifejtettük, hogy a negyedik osztályu kereseti adót még mindig egy régen elavult 1875. évi magyar törvény-cikk alapján vetik ki, melynek szellemét ezenfelül még tévesen is magyarázzák, rendelkezéseit tévesen alkalmazzák. Megírtuk, hogy Kunitsy pénzügyigazgató idejéből származó, becskerekeli pénzügyigazgató-sági rendelet alapján hibás átszámitással vetették ki a fentnevezett adónemet, melynek összege ilyenformán a tényleges adónak háromszorosa — négyszerese.

Számszerű adatokkal bizonyítottuk, hogy a téves értelmezés folytán az ösztisztviselőkre szinte meglepésszerűen magas kereseti adót róttak ki, melynek összege a törzsfizetés emelkedésével szinte ugrásszerűen nagyobbodik. Megemlítettük példaképpen, hogy háromezer dinár évi törzsfizetés után ezerhetvennégy dinár és huszonöt para az adó, míg a törvény helyes értelmezése esetén ugyanennek a tisztviselőnek 335 dinár és hetvenöt parát kellene fizetnie. Valójában tehát 738 dinár és ötven parával terhelték meg jobban a tisztviselőket, mint ahogyan kellene. Egy harmincezer dináros törzsfizetéssel rendelkező tisztviselővel szemben, mint megírtuk, még jobban működött az adóprés, mert nála nem kevesebbet mint 19.127 dinár és 75 parát állapítottak meg, vagyis kereseti adó címén törzsfizetésének, alapjövendelmének több mint hatvan százalékát követelték.

Érdekesnek tartottuk azonban most összehasonlítani Becskerek város nyolcszáz és egynéhány tisztviselőjének negyedosztályu kereseti adóját Becskerek város gazdáinak adójával, melynél érdekes és meglepő eredménnyel zárult kutatásunk. Megállapítottuk ugyanis, hogy a becskerekeli határban elterülő huszonkétezer és egynéhány hold termő-

földre, kertre, rétre, egyszóval gazdaságilag kihasználható és adó alá eső földterületre az összes földbirtokosok együttvéve 1.573.930 dinár adót fizetnek, míg Becskerek város nyolcszáz és egynéhány tisztviselőjétől, illetve havifizetéses alkalmazottjától kereseti adó címén két és félmillió dinár adót követelnek. Megjegyezzük, hogy mindkét adókirovás az 1923-as évre szól és így a gazdasági viszonyok mindkét részén egyenlően befolyásolják az adózó anyagi helyzetét.

Becskerék város tisztviselői tehát, mint ezekből a somoruan igazat mondó adatokból kiviláglik, egy millió dinárral többel járulnak hozzá a közterhek viseléséhez, mint a becskerekeli határ földesurai. Legalább is ennyivel terhelték meg jobban az amugy is megélhetési nehézségekkel küzdő tisztviselőosztályt, mint a mégis csak jobb anyagi körülmények között élő földbirtokosokat.

Amikor még csak egyes példákkal bizonyítottuk, hogy mit tesz a három év előtt kiadott téves alapon meggó rendelet, nem látszott annyira kézenfekvőnek az a nagy igazságtalanság, amely nyolcszáz becskerekeli lakost ér. Az egymillió dinár különbözet számokban beszél el a panaszt. Lényegesen más volna azonban a helyzet, ha a téves értelmezés nem történnék meg, vagy ha azt idejében lefújják és nem alkalmazzák. A fejenkénti hétszázdináros téves értelmezés, nyolcszáz személynél fél millió dinárt tesz ki, mivel azonban ezek között sok a magasabb fizetéssel alkalmazott egyén, kétségtelen, hogy legalább is egy millió dinár az az összeg, amellyel méltánytalanul terhelték meg a havifizetéses osztályt.

Reméljük, hogy az illetékes hatóságok belátják a revízió szükségét és megmentenek nyolcszáz személyt az egzisztenciális összeroppanástól. Csak egy tévesen kiadott rendelet visszavonásáról van szó.

Ellanyhul az elzászi diáksztrájk.

Páris, márc. 18.

Az elzászi katolikus diákok sztrájkja ellanyhult. A sztrájk megszervezői a protestáns diákok pártoló magatartására számítottak, ennek bizonyítéka, hogy felhívásaikban keresztyény és nem egyedül katolikus diákokat emlegettek, a protestánsok azonban nem viselkedtek szolidárisan és továbbra is látogatják az iskolai előadásokat.

Az elzászi lapok jelentéseiből megállapítható, hogy a sztrájkmozgalom a falvakban várakozáson felül jól sikerült. Városokban azonban mérsékelt eredménnyel járt a felhívás, mert a diákok csak mintegy ötven százaléka lépett sztrájkba.

A lapok közül még a mérsékelt hanguak is, közöttük a „Temps” éles hangon támadja Herriot-ot vaticán és vallás ellenes politikája miatt, amely az elzászi diáksztrájkot kirobbantotta.

Holnap ítélik meg a becskerekeli szőlőcsösz gyilkosa felett.

Becskerék, márc. 18.

Ismeretes még az a rablógyilkosság, amely a múlt év telén történt Becskereken, a város szélén, a cukorgyárral szemben lévő Wattay-féle szőlőben. A szőlő esőszhákójában egy reggel meggyilkolva találták Milankov Zsivát. A nyomozás annak idején nagy apparátussal megindult, a rendőrhatalóságok minden igyekevése dacára nem tudott azonban eredményt produkálni.

A múlt év decemberében váratlan fordulat következett be a már-már feledésbe merült bűnügyben. A határrendőrség igazolatlan határátlépésért elfogott egy Devity Jócó nevű egyént, aki idvori illetőségűnek vallotta magát. Mivel Idvor a kovaesicai járásban lekszik, esendőfedezettel Becskereken keresztül Kovaesicára akartak kísérni. Becskereken pihenőt tartottak a csendőrök és éjjelre a rendőrségnek adták át foglyukat.

A rendőrségen felismerték benne a gyilkosság egyetlen komoly gyanúsítottját, aki annak idején eltűnt Becskerekekről, valótóra fogták, aminek végül is ez lett az eredménye, hogy beismerte a rablógyilkosságot. Elmondotta, hogy mit vitt el a lakásból és megnevezte azokat a cigányokat is, akiknél az elrabolt apróságokat értékesítette.

Letartóztatásával egyidejűleg szabadonbocsátották az ügyészségi fogházból Murguly Milutint, akit a rablógyilkosság elkövetésével gyanúsítottak.

Az érdekes bűnügyben holnap, esütörtökön tart főtárgyalást a becskerekeli törvényszék büntető tanácsa. A védelmet Pavlovity Gyóka dr. hivatalból kirendelt védő látja el.

Megjelent a kamara múlt évi jelentése.

Becskerék, márc. 18.

Tegnap jelent meg nyomtatásban a bányászati kereskedelmi és iparkamara jelentése a múlt évi működéséről, amelyből élénken kiviláglik, mily értékes és jelentős munkásságot fejtett ki ez a fontos intézmény.

A jelentés a különféle intervenciók, megsürgetések, memorandumok és javaslatok felemlítésén kívül, érdekes számszerű adatokat közöl egyrészt a kamara adminisztrációs munkájáról, másrészt a bányászati ipar és kereskedelem fejlődéséről.

A vaskos füzetből többek között megtudjuk, hogy a kamara nem kevesebb mint 7628 ügyiratot intézett el. Ötszázhetvenkét be és kiviteli igazolványt, hetvenhárom esetben pedig más bizonyítványt adott ki. Az elsőfoku iparhatóságnál 672 esetben szolgáltatott ki képesítéshez kötött iparágra szóló iparigazolványt, háromszázegy izben pedig töröltek iparigazolványt. Engedélyhez kötött iparágra kiállítottak 375 iparüzési engedélyt, 124-et pedig töröltek. Az egyszerű bejelentés alá eső iparágakra száztizenegy új iparigazolványt adtak ki, harmincegyet meg töröltek. A gyáriparosok száma 15-él szaporodott, mert 26 új iparigazolvánnyal szemben csak 11-et vontak be. Jelentős mértékben fejlődött a kereskedelem is. Az új kereskedők száma 1924-ben nem kevesebb mint negyszáznolcvanhárom.

* Előbb győződjön meg és azután ítéljen! Mielőtt hegedűt, vagy más egyéb hangszert vásárolna, tekintse meg megbízhatóságáról és szakszerű munkájáról előnyösen ismert Tóth András hangszerkészítő műtermét, Szvetozara Markovitya u. 1. (a betegségyelzővel szemben), hol csakis elsőrendű anyagból készült, garantált hegedűt, tamburát, harmonikát stb. kaphat. Zongora-, harmonium és mindennemű huroshangszerek javítását szavatolás mellett szakszerűen és jutányos áron eszközölöm. Mindennemű hangszerek és azok alkatrészei állandóan raktáron. Ténisz-rekettek hurozását a legprecízebb kivitelben és jutányos ár mellett vállalom.

* Kövérség ellen egyedül a „Vilfan tea” hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszerárban és drogériában. Készíti: Mr. Dr. Vilfan Laboratóriuma, Záhreb, Prilaz 71.

A Komedióban

Csütörtökön, 19-én 7 és 9 órákor

NobodyArtista-dráma 7 felvonásban.
A főszerepben: Sylvester Schaffer.

Jön! „A VILÁG LEGSZEBB ASSZONYA“. Jön!

Jegyek elővételben
vasár- és ünneppnapokon 10-12-ig
a Kovács cukrászdában és a
mozipénztárnál kaphatók.

Jóváhagyták gróf Eszterházy Lujza büntetését. Ma délelőtt tárgyalta a pozsonyi ítélőtábla Eszterházy Lujza nyitraujlaki lakos „kémkedési“ pörét. Mint emlékeztetés, a nyitrai törvényszék 1924 december 15-én Eszterházy Lujzát egy évi börtönre és huszezer korona pénzbüntetésre ítélte a rendtörvénybe ütköző bűncselekmény miatt. A büntetésbe beleszámították az eltöltött hathónapi vizsgálati fogságot. Eszterházy Lujza védője az ítélet ellen fellebbezést jelentett be, de fellebbezett az állami ügyész is súlyosítás végett. Fél 12 órákor hirdették ki az ítéletet. Az első bíróság ítéletét egész terjedelmében helybenhagyták, csak a politikai jogvesztést, mint mellékbüntetést mellőzték.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Egy alig használt
hálószoba-
berendezés

és egyéb bútordarabok
rendkívül olcsón eladóak.
Cím a kiadóban. 550**Olcsón eladó**

ágyak, szekrény, asztal, székek, különféle butor és háztartási cikkek.
Megtéríthetők naponta 12-2-ig
Csucs Jánosnál Velikibecskerek,
Hajduk Veljkova (Merczy) utca 1.

TELJES ELLÁTÁSSALfelvonnék két iskolás-
fiút vagy iskolásleányt.

Cím a kiadóban. 548

Kérem

azon hölgyet, aki nekem f. évi febr. 27-én „Dragoslav“ címen egy aláírás nélküli levelet küldött, hogy valamelyes címet, vagy a találka helyét legközelebb velem közölni szíveskednék.
Üdv. Dragoslav.

PERFEKT

magyar-német

levelező nőkerestetik. Előnyben
részesül, aki a könyveléshez is ért.

551

Ajánlatokat kérünk az
„Orient“-hez (Főtea) beadni.**Gyári cipésmunkásokat**

kizárólag gépmunkához, u. m.: Zwickereket, Durchnäbert, Einstehert, Überholert, Schnitffressert, Absatzfressert és Absatzglasert, csakis elsőrendű munkaerőket, azonnali belépésre keres

Fabrika Obuće „BOSTON“ A. D. Beograd.

Írásbeli ajánlatok fenti címre.

543

SPIRA HERMANNVELIKIBESKEREK
Alekszandrova (Fő) utcaelad a legolcsóbb áron varró-
gépeket, kerékpárokat és azok
alkatrészeit; arany- és ezüstáru-
kat, valódi svájci zseb-, fali- és
ingaórákat. 492**Írógépek!**A világhírű eredeti
„ROFA“.**Gasolinlámpák**asztali és függő petróleumlámpák
benzinre és petróleumra
valamint az összes alkatrészek kaphatók**Kiss Sándornál**

Zmaj Jovina (Mária Terézia) utca 10. sz. a.

546

Bükkhasáb

tüzfűtő öle

650 Din

KEMÉNY ÉS TÁRSA, VELIKIBESKEREK. TELEFON 187.

Bencze Zoltániparművész ve-
zetése alatt álló**műbutorgyár**

gőzerőre és a legmodernebb famegmunkáló gépekkel berendezve.

Bencze Antal és Fia

Alapított 1861. Velikibecskerek (Bánát). Telefonszám 46.

Butorok a legegyszerűbbtől a legfinomabb iparművészi kivitelig.

Elsőrendű anyag! Szolid munka! A legolcsóbb áruk!

Részletfizetésre is!

Ipar- és Kereskedelmi Bank R.-T. képviselőjében:

GYAPJUIPAR R.-T.**Főutcai szövet- és szőnyeglerakata**

Kézzel csomózott, művészi kivitelű SMYRNA szőnyegek.

Tavaszi- és nyári szövetek, 140 cm széles 175 Din.

Őszi és téli szövetek „ „ „ 185 „

Kabátszövetek „ „ „ 195-161

538

Ipar- és Kereskedelmi Bank R.-T. képviselőjében:

Özv. Guttman Jakabné és Fiai**cementárugyárának Fő-utcai mintakiállítás.**

Cementlapok

Márványmozaiklapok

Műkőlépcsők

Műkőáruk

Betoncsövek

Betonvályuk

Szőlőberendezés

(prés, malom, 10 hektoliteres kádak, használt boroshordók stb) f. hó 22-én, vasárnap délelőtt 9 órákor magán árverésen szabad kézből eladásra kerül a volt Demkó-féle kertben (Vásár-tér). 552

Házeldadás!A Vojvoda Putnika
Alkotmány) utcá-
ban egy több szobá-
ból álló ház szabad
kézből igen jutányos áron azonnal eladóBővebb felvilágosítást nyújt MATEJIN
IVÁN rőföskoreskedő, Wilson trg. (Kri-
zsanov mészáros mellett). 555Egy teljesen vasesztergapad és
jókarban levő oxigénheggesztő - készülék
igen jutányos áron azonnal eladó.

Megtéríthető:

HEROLD FERENC-nél, Veliki Beeskerek,
Mietinyeva (Temesvári) utca 18. szám.**Eladó**egy 1 1/2 éves gyönyörű svájci bika,
továbbá 9 hektoliter 10 fokos leg-
finomabb vrsaci hegyi fehér bor,
amely a legfinomabb butéllias bor-
nak megfelel. 530

Menrath Matyas, Dobrica

A dinár emelkedése folytánárúinkat: női-, férfi-, gyermekharisnyák,
kötött-, szövött- és trikóárúk, zsebkend-
ők, selyemsálak, kamáslik, selyemru-
hák, selyembuzok és az összes rövid áru cikkek
mélyen leszállított, olcsó áron kaphatókKlein Jenő lerakata Lavoslav Trebitz-nél
V. Beeskerek, Alekszandrova (Fő) u 12.**Eladó**egy tizedesmérleg
és 9 darab zsák.Megtéríthető délután 2-5-ig Veres-
martiova (Uri) utca 267. szám alatt
(a tüzőlaktanyával szemben) 503**Beogradi aszfalt és kátrány****vagyitermékek gyára**

Beograd, Vuka Karadžića 6.

Sürgönyoim: Grozit. Telefonsz. 27-20.

Gyártmányaink:

Aszfalt és kátrányfedélmű, aszfalt szigetelőmű, kőszénkátrány, faement, karbolineum, kőszénkátrányszurok, fedél-lakk, bitumen, aszfalt mastix stb.

Képviselő és lerakat: GERŐ IMRE
vaskereskedése Novisád és V. Beeskerek.